

M. Z. Jędrzejko, T. Białas, Z. Stańczak

NARKOTYKI DOPALACZE NOWE ŚRODKI PSYCHOAKTYWNE cz. IV

Przestępczość narkotykowa

Na polskim rynku spotykamy trzy typy dostawców narkotyków:

- 1) Zorganizowane grupy tworzące narkobiznes;
- 2) Młodzi ludzie, którzy samodzielnie uprawiają konopie indyjskie, a sprzedaż jointów z marihuaną jest dla nich sposobem dorabiania pieniędzy, często ich sami nie używają nałogowo;
- 3) Młode osoby same eksperymentujące i dzielące się z najbliższym kolegą i koleżanką; często kupują narkotyki i dopalacze w darknecie i nimi handlują.

W ostatnich latach poszerza się czwarta grupa - handlarze narkotykowi w sieci, nierzadko powiązani finansowo i organizacyjnie z grupą pierwszą.

Do narkotyków najczęściej oferowanych nastolatkom zaliczamy:

- ▶ Klasyczne psychostymulanty: amfetaminę, metaamfetaminę i ecstasy;
- ▶ Środki poszalamiające: marihuanę i haszysz;
- ▶ Nowe narkotyki – dopalacze: silnie pobudzające, a jednocześnie oszalamiające – klefedron, mefedron;

Na rynku nadal są obecne środki silnie halucynogenne – LSD oraz środki halucynogenne oparte na psylocybinie (grzybki) i suszu kaktusów.

Corocznie odnotowuje się także zatrudcia od narkotyków pochodzenia naturalnego, szczególnie pokrzyku wilcza jagoda i bielunia.

Barszo wysoki potencjał ryzyka dla zdrowia i życia wiązać należy z pojawieniem się nowych odmian syntetycznej heroiny.

Żadne narkotyki nie są poddawane kontroli, jest to towar produkowany z myślą o jak najsilniejszym działaniu dla klienta. Ta sama partia może zawierać „działki” o różnym składzie i sile. Coraz więcej narkotyków jest sprowadzanych z Chin – to one odpowiadają za najsilniejsze zatrucia i wypadki śmiertelne. Na opakowaniu nie ma żadnych informacji o składzie narkotyku.

Przestępczość narkotykowa jest obok ekonomicznej, kryminalnej oraz korupcji jednym z głównych obszarów działalności przestępczej w Polsce.

Cechy przestępczości narkotykowej w Polsce:

- ▶ Umiędzynarodowienie - w Polsce działają niemal wszystkie mafie narkotykowe świata;
- ▶ Ofensywne wchodzenie do miejscowości wypoczynkowych i obiektów rozrywkowych;
- ▶ Testowanie nowych narkotyków na ludziach, w tym młodocianych użytkownikach;
- ▶ Intensywne prace nad nowymi narkotykami (NSP);
- ▶ Dealerzy poszukują nowych grup odbiorców;
- ▶ Rośnie znaczenie Polski jako kraju przerzutowego narkotyków.

Nowymi bardzo niebezpiecznymi narkotykami na polskim rynku są:

- ▶ UR-144 – syntetyczny kannabinoid w formie białego proszku lub suszu roślinnego, o działaniu podobnym do marihuany, ale wielokrotnie silniejszym – może generować napady padaczkowe, ataki paniki, halucynacje oraz ostre psychozy;
- ▶ Pentedron – syntetyczny katynon o działaniu silnie psychostymulującym, mocniejszym od amfetaminy; przyspiesza pracę serca, wywołuje silny niepokój, nadciśnienie; występuje w postaci białego proszku;
- ▶ Klefedron (4-CMC) – narkotyk o wysokim potencjale śmiertelności; silnie pobudza, prowadzi do ataków paniki, wywołuje silną agresję; występuje w postaci białych kryształków;
- ▶ 3-MMC – silnie działający na OUN, podobnie jak mefedron (często jest sprzedawany pod tą nazwą); zaburza pracę układu naczyniowo-sercowego, powoduje gwałtowne wzrosty i spadki ciśnienia, halucynacje i hipotermię; występuje najczęściej jako biały proszek.

Jeszcze innym zjawiskiem jest sprowadzanie do Polski szczególnie niebezpiecznego narkotyku adresowanego głównie do płci żeńskiej - GHB, tzw. Pigułki gwałtu.

Jego używanie można zdefiniować podwójnie:

- 1) Podanie pigułki gwałtu w celu wymuszania kontaktu seksualnego - ofiary są często fotografowane i filmowane, aby wykorzystać ten materiał do szantażowania;
- 2) Podanie GHB w celu uzyskania danych wrażliwych (dane do konta bankowego, kopia kluczy, PIN do karty, użycie karty) - w czasie działania narkotyku ofiara jest całkowicie bezwolna i wykonuje polecenia sprawcy;

**Jak chronić dzieci i nastolatki przed
narkotykami?**

**Dlaczego warto rozmawiać o trudnych
sprawach?**

Jeśli Twój syn/córka idzie na dyskotekę porozmawiaj z nim/nią i powiedz:

- ▶ „bawi się dobrze, ale nigdy nie daj się zaprosić na drinka, nie bierz wody, coli, czegokolwiek od nieznajomego; jeśli utracisz kontakt wzrokowy ze swoją szklanką, kup nowy napój”;
- ▶ „jeśli się źle poczujesz, powiedz koledze/koleżance, wyślij do nas SMS-a lub zadzwoń”;
- ▶ „nigdy nie wychodź z klubu/dyskoteki sama”;
- ▶ „nie zgadzaj się na odwiedzenie do domu przez nieznajomego”;
- ▶ „jeśli jedziesz ze znajomym, napisz nam w SMS-ie, kto to”;
- ▶ „nigdy nie wyłączaj telefonu komórkowego”

Nowe narkotyki mają siłę nawet do 1000 razy większą od klasycznej marihuany, wiele z nich uzależnia za pierwszym razem, większość całkowicie zaburza spostrzeganie rzeczywistości na kilka, kilkadziesiąt minut, niektóre mają bardzo niski potencjał (poniżej 1 mg) śmiertelnego działania – dostarczanie takiej wiedzy nastolatkom ma uzasadnienie profilaktyczne.

Kiedy w głowach młodych ludzi dochodzi do burzy hormonalnej i eksplozji przyspieszonego rozwoju potrzebują oni: wsparcia, nieustannego tłumaczenia i wyjaśniania, braku krzyku, minimalizowania kar, a jednocześnie stosowania jednoznacznych reguł i norm. Należy intensywnie włączać nastolatka w zadania domowe, prace. Jeśli myślicie, że powtórzenie ważnych informacji 5,10,15 razy jest wystarczające, mylicie się – nierzadko trzeba powtórzyć to 99, 100 i 101 razy.

Zapraszajcie rówieśników syna/córki do waszego domu, „wpadnijcie” do ich pokoju na chwilę rozmowy, pytajcie, jaką lubią muzykę, którym zespołom kibicują, co lubią jeść. Kiedy zaprosicie ich do kuchni na budyn z jagodami, kisiel z malinami, zwykłe tosty z kawałkiem sera i wędliny, jest szansa, że będą mówić, że odpowiedzą wam ciekawe rzeczy o sobie. Nie bądźcie nachalni, bądźcie pomysłowi.

Nie sposób przeciwdziałać czemuś, czego się nie rozumie, co jest tajemnicze, niejasne, wręcz skomplikowane. Wtedy kierujemy się strachem i mitami i nie umiemy obalać tych mitów. Aby prowadzić domową profilaktykę, trzeba o narkotykach i narkomanii trochę poczytać, wiedzieć, jak działają, czym są NSP i dlaczego szkodzą, jaka jest specyfika ich działania na młode organizmy.

Rzetelne źródła wiedzy o narkotykach i narkomanii:

www.cinn.gov.pl

www.cps.edu.pl

www.narkoslang.pl

www.gis.gov.pl/zdrowie/dopalacze

www.poradnikzdrowie.pl

www.narkomania.gov.pl

Asertywności służy rozmawianie o szkodliwości używek, o znaczeniu snu dla efektywnej nauki, o kłamstwach dealerów, o śmiertelnej szkodliwości dopalaczy, o śmierci „narkotykowych bohaterów”, o znaczeniu norm i wykształcenia dla przyszłości. Mówienie, mówienie, spieranie się i mówienie. Innej drogi nie ma.

Co chroni dzieci przed dopalaczami i narkotykami?

- 1) Wiedza – pozwala im zrozumieć, co za „diabeł” tkwi w narkotykach i dopalaczach;
- 2) Umiejętności – wiedzą, jak postępować w sytuacjach krytycznych i trudnych – wiedzą, co robić, do kogo zwrócić się o pomoc;
- 3) Rozbudzenie kreatywności i zainteresowań – inwestują w sfery, które je rozwijają, a nie „zwijają”;
- 4) Zasady i normy – wiedzą, co im wolno, a czego nie wolno, co służy rozwojowi, a co zagraża;
- 5) Zaufanie do rodziców – nie boją się z nimi rozmawiać nawet o sprawach najtrudniejszych;
- 6) Fajne koleżanki i koledzy – chronienie dziecka przed destrukcyjnymi rówieśnikami.

Ryzyka narkotykowo-dopalaczowe wzrastają, gdy:

- ▶ Często nie ma rodziców w domu, a na czas swojej nieobecności nie określają oni jasnych poleceń i zadań dla dzieci;
- ▶ Dzieci mają nieograniczony dostęp do przestrzeni, których nie rozumieją (alkoholu, życia nocnego, zbyt dużej ilości pieniędzy, pełnego dostępu do sieci internetowej);
- ▶ Jako mama o tata dajemy im sprzeczne sygnały. Inaczej wyznaczamy im zadania, inaczej określamy normy;
- ▶ Podstawową metodą wychowania są karanie i zabranianie, a nie wyjaśnianie;
- ▶ Ich praw nie łączymy z jakością i terminowością wypełniania obowiązków wobec domu i rodziny;
- ▶ Nie uczymy ich pracy i szacunku dla jej wyników.

Ważne postawy rodzicielskie w okresie dorastania dziecka:

- ▶ Podpowiadam, co warto przeczytać, jasno mówię, komu i w co nie warto wierzyć;
- ▶ Częściej mówię o wzajemnym zaufaniu, że je kocham, o tym, że w nie wierzę;
- ▶ Więcej angażuję je w sprawy domowe – chwalę, wspieram, gdy ta pomoc jest aktywna;
- ▶ Odważniej podejmuję trudne tematy – narkotyków, dopalaczy i seksualności;
- ▶ Częściej kontroluję, rozmawiam, wyjaśniam, weryfikuję – częściej podpowiadam;
- ▶ Poświęcam dziecku więcej czasu, częściej z nim rozmawiam;
- ▶ Nie podnoszę głosu, jestem cierpliwy/cierpliwa.

Asertywność

mówienie nie w sposób świadomy

- *Tak być może doświadczę „ecstasy”, ale wiem, że szykujecie mi pułapkę, być może na całe życie;*
- *Tak, słyszę, że mówicie „będzie super!!!”, ale jakoś nie słyszę od was, że już tylko ludzi umarło po dopalaczach, że w ostatnich 10 latach ponad 30 tysięcy osób ciężko się zatruiło...*
- *- tak, może to będzie „super zabawa”, ale ja nie chcę, aby to była ostatnia zabawa w moim życiu;*

Co warto mówić nastolatkom przed wyjściem na dyskotekę, koncert?

- ▶ Super, że idziesz na dyskotekę, oczywiście zgadzamy się. Ale pamiętaj, że przed tobą są jeszcze inne dyskoteki – bądź rozważny/rozważna;
- ▶ Idziesz z Alą i Krzysiem – pamiętaj, że wracacie razem, nie wsiadaj do niczyjego auta, nie daj się podwieźć;
- ▶ Ufamy Tobie i przypominamy, że nie akceptujemy picia alkoholu, palenia tytoniu, e-papierosów i narkotyków – baw się bez dopalaczy i alkoholu;
- ▶ Nie daj się namówić na żadnego drinka oraz napój od kogoś, kogo nie znasz. Baw się w towarzystwie znajomych, a nie obcych ludzi;
- ▶ W sytuacji krytycznej poproś o pomoc pracowników dyskoteki. Nie wdawaj się w sprzeczki z kimś, kto jest pod wpływem alkoholu;
- ▶ Prosimy, miej zawsze włączony telefon. Jeśli poczujesz się niepewnie, niedobrze – masz natychmiast do nas dzwonić.

-
- Częściej i szybciej po narkotyki sięgają dzieci i nastolatki, które piją bardzo dużo napojów energetyzujących i innych „nowoczesnych wzmacniaczy” – jeśli potrafisz, ograniczaj tak długo, jak to możliwe, dostęp dziecka do wszelkich „tigerków”, „redbulków” i coli;
 - Częściej po narkotyki sięgają nastolatki wcześniej pijące alkohol i palące papierosy lub e-papierosy;
 - Częściej po narkotyki sięgają dzieci zestresowane, poddawane presji sukcesu i nieustannie karane;
 - Częściej po narkotyki sięgają dzieci rodziców o skrajnie liberalnych poglądach wobec marihuany.

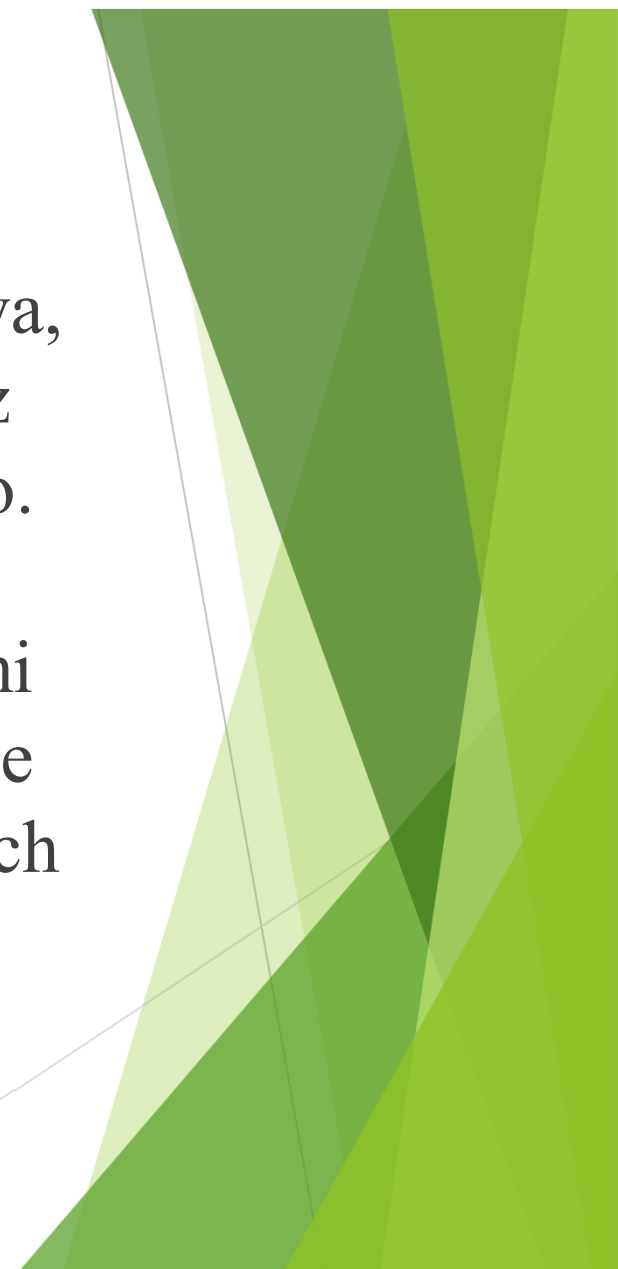
W wychowaniu chodzi i powolne, żmudne i cierpliwe wprowadzanie dzieci w dorosłość.

- ✓ Nim zaczniesz rozmawiać z dzieckiem o narkotykach sam/sama o tym poczytaj;
- ✓ Wyjaśniaj, że posiadanie narkotyków to przestępstwo;
- ✓ Wyjaśnij, że nie ma testów na szybkość uzależnienia i odporność na uzależnienie, zatem nie wolno tego świństwa w ogóle próbować;
- ✓ Mów, że na narkotykach zyskuje tylko diler i że nigdy nie powie dziecku, co w nich jest naprawdę;
- ✓ mów, że pod nazwą nowych narkotyków występują bardzo silne nowe dopalacze;

Dzieci i nastolatki nie powinny pić żadnych napojów energetyzujących, a w maksymalnie ograniczonym stopniu napoje z kofeiną i substancjami działającymi podobnie.

Rozmawianie z dziećmi nie jest aktem jednorazowym, nie wystarczy powiedzieć raz, dwa, a nawet trzy. Jest procesem ciągnącym się przez cały czas relacji społecznych – rodzice – dziecko. I tak codziennie, „w świętek i piątek”, w każdy weekend, przed szkołą i po niej, przed wakacjami i po powrocie z nich, przed dyskoteką i po randce z chłopakiem lub dziewczyną. Powinniśmy do nich mówić, mówić i pokazywać, co ważne.

cdn.

Już wkrótce:

- Jak rozpoznać zagrożenia i zachowania narkotykowo-dopalaczowe?
- Narkotyki i dopalacze – ważne wskaźniki.

Na podstawie książki prezentację przygotowała Olimpia Kowal-Gadecka.